

Deklarationen från världskongressen för romer 2023: Enad för jämlikhet och rättvisa

Introduktion

Världskongressen för romer samlades i Berlin från den 15 till 17 maj 2023 och förenade deltagare från 30 länder över hela världen. Kongressen fungerade som en plattform för att ta itu med de akuta utmaningar som romska samhällen möter globalt, med fokus på frågor som diskriminering, situationen för romska flyktingar och ökningen av högerextremism. Med tusentals tittare som följde evenemanget online betonades diskussionernas brådskande natur och behovet av gemensamt agerande. Kongressen avslutades med antagandet av en deklARATION som beskriver romernas krav och ambitioner.

En brådskande situation

Diskriminering, rasism och anti-romska attityder fortsätter att öka över hela världen, vilket utgör en allvarlig oro för romska samhällen. Den pågående konflikten i Ukraina utgör ett betydande hot inte bara mot romer inom Ukraina utan även mot de som bor i grannländerna. Romer i dessa regioner saknar adekvat statsskydd och drabbas av hög grad av strukturell och institutionell diskriminering.

Motverka missuppfattningar

Romer, som folk, ägnar sig inte åt territoriella konflikter, terrorattacker eller krig. Trots det finner de sig bland de mest förföljda och marginaliserade befolkningarna. Historien har visat att misstag begåtts i samband med tidigare och pågående krig, där romer inte fått nödvändigt skydd som krigsflyktingar. Det är avgörande att rätta till dessa fel och säkerställa säkerhet och välbefinnande för romer under konflikttider.

Påverkan av samhällsförändringar

Efter den kalla krigets slut har vi sett en ökning av socioekonomisk utestängning, diskriminering och marginalisering av romer i många länder. Nationalismens och reaktionära ideologiernas framväxt har gjort romer till lätta syndabockar, vilket tydligt framgick efter kriget på Balkan där många romer blev hemlösa och tvingades leva i diasporan. Dessutom är det okänt för västvärlden att dom-folket, romerna i Mellanöstern, har fördrivits på grund av kriget i Syrien.

Bekämpa diskriminering och våld

Strukturell och institutionell diskriminering ignoreras ofta eller bortses från i flera europeiska länder, vilket upprätthåller en ojämlikhetens spiral. Rasistiskt våld är ett allvarligt problem i många nationer, där högerextremism och populism utgör betydande hot mot romska samhällen i hela Europa. Omedelbara åtgärder krävs för att bekämpa dessa utmaningar och främja en miljö av jämlikhet och inkludering.

Roma-kongressens deklaration: Behov och krav

Världskongressen för romer, med medvetenhet om de avgörande frågorna, framförde ett antal behov och krav för att säkra en bättre framtid för romernas nation:

Rättigheter och rättvisa:

- Erkännande och försoning av folkmordet mot romer under andra världskriget.
- Kommendering av den 13 juni som minnesdag för de romer som förvisades från Kosovo 1999, samt återställande av egendom och kompensation för förlorade hem under och efter kriget i Kosovo.
- Förenklat antagningsförfarande för romer som söker skydd från krigszoner och lika rättigheter för dokumenterade och odokumenterade romer.
- Skyddsstatus för romer som flyr pogromer, statsförföljelse, icke-statlig förföljelse samt strukturell och institutionell diskriminering.
- Verka för antiziganistisk lagstiftning, positiva lagändringar och genomförande av befintliga positiva lagförslag.
- Främja fulla rättigheter för romer i social, hälsorelaterad, ekonomisk och politisk delaktighet.
- Etablera övervakningsteam för att bekämpa strukturell och institutionell diskriminering samt hatbrott mot romer.
- Stödja specialiserad juridisk och social rådgivning för romers rättigheter och bekämpning av antiziganism på global nivå.

Höja medvetenheten och främja solidaritet:

- Verka för utbildningsprogram mot diskriminering och antiziganism inom offentliga institutioner och internationella organisationer.
- Främja balanserad rapportering om romska frågor, utmana stereotyper och främja kulturell förståelse.
- Etablera ett romskt medienätverk för att stärka gemenskapen och främja samarbete med romska medier.
- Främja mångfald inom medierapportering, uppmana medieorganisationer att rapportera om romska utmaningar och främja förståelse.
- Stärka kulturella relationer och solidaritet med Indien och Mellanöstern.
- Vidta åtgärder för att öka medvetenheten om solidaritet mellan romer och icke-romer.

Politiska förändringar:

- Främja politisk delaktighet för romer inom FN, EU och andra regionala och internationella organ.
- Främja romer som aktiva medlemmar inom politiken.
- Stödja åtgärder mot diskriminering inom utbildning, anställning och bostad med fokus på att minska strukturell och institutionell diskriminering.
- Främja politisk representation genom att involvera romer på lämpliga sätt i politiska beslutsprocesser, samt skapa mekanismer för romska frågor.
- Etablera en permanent representation för romska samhället i Bryssel, med transparenta strukturer, ansvarig för internationella förfrågningar, nödsituationer samt kommunikation och lobbyarbete gentemot EU-strukturer.
- Skapa ett europeiskt politiskt parti för romer för att företräda romernas intressen på europeisk nivå.

En uppmaning till enhet och handling

Deklarationen från Världskongressen för romer är en enad uppmaning att skydda romernas rättigheter, främja välbefinnande och säkerställa jämlikhet för romer över hela världen. Det är nu avgörande att överge passiva attityder och istället förena krafterna, stödja varandra och aktivt arbeta för att säkra romernas samhälls behov och framtidsutsikter. Starka och stöttande strukturer behövs inom den romska gemenskapen, för vår egen generation och kommande generationer.

Sammanfattning

Världskongressen för romer 2023 har tydligt belyst de akuta utmaningar som romska samhällen möter globalt och betonat behovet av omedelbar handling för att bekämpa diskriminering, säkerställa rättvisa och motverka högerextremism. Genom antagandet av Deklarationen har deltagarna uttryckt sina krav och ambitioner för en bättre framtid. Nu är det upp till regeringar, organisationer och enskilda individer att samarbeta och omsätta dessa krav i konkreta politikåtgärder. Endast genom gemensamma ansträngningar kan vi skapa en värld som värnar om rättigheter och värdighet för alla individer, oavsett bakgrund eller etnicitet.